

Н. В. Попадюха, аспірант кафедри обліку в кредитних і бюджетних установах і економічного аналізу ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

The actual questions of computerizing of record-keeping of subjects of menage budgetary sphere and aspects of standardization here of software are considered.

Індустріальне суспільство, побудоване на інформації вимагає нових підходів до її формування та визначення критеріїв якості. У цьому контексті об'єктом особливої уваги стає бухгалтерський облік як основна інформаційна база, як центр інформаційного забезпечення виробничо-фінансової діяльності господарюючих суб'єктів.

Суттєвим недоліком існуючих систем обробки облікової інформації є відсутність комплексного системного підходу до теоретичних, і методологічних проблем ведення бухгалтерського обліку. Системний підхід означає формулювання загальної мети робіт, визначення меж системи, у яких має проходити реалізація поставленої мети, а також визначення чинників, які впливають на систему.

Ефективність функціонування комп'ютерних інформаційних систем бухгалтерського обліку залежить не тільки від технічних характеристик засобів обчислювальної техніки, а й від її програмного забезпечення. Завдання вибору останнього ускладнюється суттєвими відмінностями насамперед у концепціях побудови програмних засобів, їх функціональної повноти та порядку адаптації до потреб конкретних користувачів тощо.

Відомий в Україні фахівець з проблем інформаційних технологій в організації бухгалтерського обліку та аудиту С.В. Івахненко, досліджуючи проблеми трансформації елементів методу бухгалтерського обліку (документування, інвентаризації, оцінки, калькулювання тощо) при використанні комп'ютерних інформаційних систем, критично оцінив використовувані нині програмні продукти. На його думку, «Огляд більше 20 наявних на українському ринку програм для комп'ютеризації бухгалтерського обліку свідчить про те, що в практичній роботі з ведення

обліку підприємства використовують комп'ютерні програми, які відрізняються функціональним виконанням, способами налагодження, інтерфейсом, але побудовані за однією моделлю. Подвійний запис є універсальним механізмом, за допомогою якого можна адекватно відобразити факти господарського життя. Бухгалтерія — головне джерело і головний споживач інформації на підприємстві, тому зберігання даних у єдиному уніфікованому реєстрі, побудованому на принципі подвійного запису, має сенс. Однак в окремих програмних продуктах («Галактика», «Лок-ОФФИС», Miracle) обробка та накопичення первинної документації спочатку здійснюється шляхом простої реєстрації, а потім виконується формування бухгалтерських проводок» [1, с. 173].

За наших переконанням, при створенні автоматизованої системи бухгалтерського обліку на основі використання сучасної комп'ютерної техніки та розробці при цьому відповідного програмного забезпечення, слід обережно підходити до будь-яких змін елементів його методу. В протилежному випадку це приведе, по-перше, до втрати частини необхідної для управління інформації, по-друге, погіршить оперативність її опрацювання та використання в процесі підготовки проектів управлінських рішень і, по-третє, в кінцевому підсумку приведе до розбалансування усієї інформаційної системи бухгалтерського обліку. Також одним із напрямків удосконалення комп'ютеризації системи опрацювання бухгалтерської інформації є уніфікація її програмного забезпечення. Ця проблема властива для всього світового матеріального виробництва і, тим більше, для кожної окремо взятої країни. Програмні продукти, що представлені сьогодні на ринку, різні за обсягом функцій, принципами побудови, технології ведення обліку, цінами тощо.

В даний час на українському ринку представлені програмні продукти таких вітчизняних фірм, як: «СофтТАКСІ» (X-DOOR), «АБ-Система» («Офіс-2000»), «Імпакт» («Акцент-Бухгалтерія»), «Баланс-Клуб» (SoNet), «ТРАСКОсофт» (Trade Manager), GMS (Office Tools), Глобал Аудит («Quasi+Бухгалтерія»). Серед російських фірм лідерами, безумовно є «ІС» (ІС: Бухгалтерія) та «Парус» («Парус-Підприємство»). Крім того, в обліковій практиці набуває широкого застосування розроблена Інститутом проблем інформатики Академії наук Росії програма «Інфо-бухгалтер».

Перелічені програми використовують вже традиційний підхід до введення первинної інформації та і видачі оперативних і ста-

тичних звітів з різним ступенем деталізації. Вони можуть відрізнятися одна від одної як можливостями виконання окремих операцій, так і різною кількістю довідників тощо.

На нашу думку, можна зробити принаймні три логічних висновки:

1. Класифікація програмних продуктів за якомога більшою кількістю ознак дозволяє користувачам розібратись у їх якості, функціонально-технічних можливостях і, на цій основі, вибрати програму, яка найбільше відповідає потребам господарюючого суб'єкта.

2. Повної уніфікації програмного забезпечення процесу автоматизації бухгалтерського обліку в сучасних умовах господарювання досягти не вдасться в силу цілого ряду причин. Головна з них полягає у тому, що саме особливості програмних продуктів окремих виробників є рушійною силою технічного прогресу, тим елементом здорової конкуренції, який змушує їх запроваджувати у виробництво нові технічні напрацювання.

3. Уніфіковані (універсальні) програми, що використовуються для розв'язання найбільш загальних і поширених завдань бухгалтерії, порівняно недорогі, але часто потребують доопрацювання, прив'язки до умов діяльності конкретного підприємства.

Отже, автоматизована система бухгалтерського обліку — це інформаційний процес опрацювання даних з використанням сучасної комп'ютерної техніки для одержання результативної інформації споживачу-спеціалісту. Він вимагає не лише відповідних технічних засобів, але й належної якості програмного забезпечення. Ефективне функціонування автоматизованої системи бухгалтерського обліку можливе лише за умов органічного поєднання в єдиному виробничому процесі технічних засобів для формування інформаційної облікової системи, їх програмного забезпечення та кваліфікованих зусиль персоналу обслуговування ЕОМ і персоналу системи управління об'єктом господарювання.

Література

1. *Івахненко С. В.* Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту / С. В. Івахненко. — К.: Знання-Прес, 2003. — 349 с.